

سَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَقْضُونِي

(در تخریج البلاغه)

www.ketab.ir

جلد دوم

آیت الله جوادی آملی

سرشناسه: جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۱۲ -

عنوان قراردادی: نهج البلاغه - فارسی - شرح Nhjol-Balaghah .Persian. Commantries

عنوان و نام پدیدآور: سلونی قبل آن تفقدونی (تحریر نهج البلاغه) / آیت الله جوادی آملی (دام ظلّه العالی).

تحقیق و تدوین: محمد علی پرهیزگار .

مشخصات نشر: قم: اسراء، ۱۳۹۸ -

مندرجات: ج. ۲: خطبه ۲۲-۱۶ .

شابک: (دوره) ۴_ ۷۸_ ۷۸۳۵_ ۶۰۰_ ۹۷۸؛ (جلد ۲) ۱_ ۷۹_ ۷۸۳۵_ ۶۰۰_ ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه - نقد و تفسیر

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah - Criticism and interpretation

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - خطبه‌ها

موضوع: Public speaking * - ۶۱۱-۶۰۰، Imam I. Ali ibn Abi-talib

شناسه افزوده: طهرانی، ابیطالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه، برگزیده، شرح

شناسه افزوده: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah

رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۸ / ج ۲۸ / ۰۴۲۲۱ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۹۵۱۵

شماره کتابخانه ملی: ۵۶۵۴۹۲۵

- کتاب: سلونی قبل آن تفقدونی (تحریر نهج البلاغه) * جلد دوم
- مؤلف: آیت الله جوادی آملی (دام ظلّه العالی)
- تحقیق و تدوین: حجت الاسلام محمد علی پرهیزگار
- ناظر علمی تحقیق و تدوین: حجت الاسلام عبدالله موحدی محب
- ویرایش و مقابله: حجج اسلام سعید بندعلی و نعمت الله چوگانی
- ناشر: مرکز نشر اسراء
- حروف نگاری و صفحه آرایی: پژوهشگاه علوم و حیاتی معارج
- چاپخانه: مرکز چاپ اسراء
- نوبت چاپ: چهارم
- سال نشر: تابستان ۱۴۰۲ هـ. ش
- شابک (دوره): ۴_ ۷۸_ ۷۸۳۵_ ۶۰۰_ ۹۷۸
- شابک (جلد ۲): ۱_ ۷۹_ ۷۸۳۵_ ۶۰۰_ ۹۷۸
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- قیمت: ۲/۳۸۰/۰۰۰ ریال

همه حقوق طبع محفوظ است

آدرس: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۳۸

تلفن: ۳۷۷۶۵۳۵۶ - ۳۷۷۶۵۳۵۷

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۱۱۸۲

پست الکترونیک: nashresra@gmail.com

http://nashresra.ir

115270

فهرست موضوعات

خطبه شانزدهم

۲۳	درآمد
۲۴	گزیده شرح
۲۴	معناشناسی واژگان
۲۵	تقوا نجات بخش پندگیران
۲۶	پندآموزی از روزگار
۲۹	دوران علوی، نماد روزگار نبوی
۳۰	سازماندهی حکومت
۳۲	حق گوئی و صداقت امیر مؤمنان <small>علیه السلام</small>
۳۲	برابری گفتار علوی با کردار
۳۲	هماهنگی افعال و هم‌آوایی اقوال علوی از آغاز خلافت تا شهادت
۳۴	گزیده شرح
۳۴	معناشناسی واژگان
۳۵	راهور بودن تقوا
۳۶	بلاغت کلام امیر بیان <small>علیه السلام</small>
۳۷	گزیده شرح
۳۸	معناشناسی واژگان
۳۹	مردم در کلام امیر بیان <small>علیه السلام</small>
۴۱	صراط حق در سخن مصداق حق
۴۳	اقسام مدعیان
۴۴	آموزش تبلیغ حق

خطبه شانزدهم

ومن كلام له عليه السلام لما بويع في المدينة وفيها يخبر الناس بعلمه بما تؤول إليه أحوالهم وفيها يقسمهم إلى أقسام

ذمّتي بما أقول رهينةً وأتابه زعيم إن من صرحت له العبر عمّا بين يديه من
المثلات حجزته التقوى عن نغم الشبهات إلا وإن يليتكم قد عادت
كهنتها يوم بعث الله نبيه صلى الله عليه وآله والذي بعثه بالحق لئبلن ببللةً ولتغرلن
غرلةً ولتسطن سوط القدر حتى يعود أسفلكم أعلاكرو وأعلاكرو
أسفلكم وليسفن سلفكم كانوا قسروا وليقصرن سباقون كانوا سبوا
والله ما كمت وشمة ولا كذبت لكابة ولقد نبئت بهذا المقام وهذا اليوم.^٢

درآمد

این خطابه، نخستین سخنرانی رسمی امیر مؤمنان علیه السلام پس از پذیرش خلافت
ظاهری است که در سال ۳۵ هجری برای مردم مدینه بیان شد.^۳

این سخنرانی شکوهمند در منابع شیعه و اهل سنت مشهور است و ابن
ابی‌الحدید آن را از ابو عثمان جاحظ به نقل از ابو عبید معمر بن مثنی معتزلی
(م ۲۰۹ق) گزارش می‌کند؛^۴ لیکن سید رضی رحمته الله علیه فقره‌ای از این سخنرانی را در

۱. تمام نهج البلاغه، ج ۴، ص ۴۷.

۲. پیشین، ص ۳۲۳ - ۳۲۴.

۳ و ۴. ر.ک: شرح نهج البلاغه، ابن ابی‌الحدید، ج ۱، ص ۲۷۵.

خطابه پانزدهم آورده و بخشی را نیاورده است.^۱ امیر بیان رضی الله عنه سخن خود را با اهمیت تقوا آغاز می‌کند و با روزگار نبوی و شباهت آن به دوره علوی ادامه می‌دهد و با ضرورت خودپاسداری به پایان می‌برد.

گزیده شرح

مطالب و پیام‌های کلی قابل دستیابی از این بخش خطابه بدین شرح‌اند:

۱. لزوم پابندی عملی و تعهد نسبت به گفتارها و اظهارات برای هر کسی به ویژه رهبران.
۲. اثر تعیین‌کننده و انحصاری تقوا در ایمنی از فروغلتیدن در چاله هرز انحرافات و شبهات، در عین ضرورت آگاهی و پندپذیری از حوادث ایام.
۳. اعلام همگونی رضی الله عنه احوال سیاسی دوران آن حضرت، با آنچه معهود مخاطبان بود، از وضعیت زمان حضور رسول اکرم صلی الله علیه و آله.
۴. افشا و اعلام این حقیقت که آنچه پیش آمده دقیقاً همان است که پیش از این به آن بزرگوار خبر داده شده و مورد انتظار او بوده است.

معناشناسی واژگان

الذِّمَّةُ: «ذمه» پیمانی است که انسان بر عهده می‌گیرد و رهین بودن ذمه، کنایه از پابندی به عقد و پیمان است.^۲

لَتُبْلَبُنَّ: از ریشه «بَلَبَل» به معنای آمیختگی است. در حزن و اندوه نیز به کار رفته است و «بَلْبَلَةُ الصَّدر» یعنی وسوسه سینه.^۳

۱. ر.ک: شرح نهج البلاغه، ابن میثم، ج ۱، ص ۴۸۷.

۲. ر.ک: لسان العرب، ج ۱۲، ص ۲۲۱.

۳. ر.ک: کتاب العین، ج ۸، ص ۳۲۰؛ همچنین ر.ک: النهایة فی غریب الحدیث و الاثر، ج ۱،